

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

V. De Correctione fraterna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

stremis verbis eos indicat, qui honestis parentibus nati sæpè graviore paupertate premuntur, dum publicè mendicare erubescunt. Et quia in nonnullorum sententia vix amplius dabatur superfluum statui, sicque præsens præceptum, dandi Eleemosynam graviter indigentibus de superfluis statui, plurimum enervabatur; jure meritiissimo Innocentius XI. inter alias sequentem, ordine 12. Propositionem damnavit: *Vix in secularibus invenies, etiam in Regibus superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad Eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.*

In necessitate communi tenetur quis de bonis superfluis naturæ, & statui dare Eleemosynam subveniali. Nisi subfir ratio negandi; & quæ?

43. CONCL. V. Tandem loquendo de necessitate communi, utrum ex bonis superfluis naturæ, & statui personæ, sit sub præcepto, vel tantum de consilio, danda Eleemosyna pauperibus communem necessitatem patientibus, variant Doctores. Verùm communior & probabilior sententia ait, adesse obligationem saltem sub veniali: cum quilibet ex præcepto Charitatis teneatur subvenire proximo necessitatem patienti, si facile possit.

44. Intellige, nisi adsit ratio aliqua negandi: quia tunc nulla omnino culpa foret, negare Eleemosynam. Porro ejusmodi justa causa negandi Eleemosynam pauperibus rogantibus, inter alias censetur ea, si dives propositum habeat alijs pauperibus dandi, vel loco aut tempore opportuniore, sive pauperibus magis indigentibus. Quòd si verò abundans divitijs omnes propius pauperes à se repellat, in malo planè statu versari videtur, utpote cum divite Epulone omni Charitate Dei & proximi exutus, atque inordinato nimium amore divitiarum affectus, cum Christus dicat Matth. 6. *Non potestis Deo servire, & Mammonæ.* Layman *loc. cit. n. 5. & alij.*

QUÆSTIO V.

De Correctione fraterna.

Correctio proximi duplex, Judicialis, &

45. **A**Dvertendum, quòd Correctio proximi delinquentis duplex sit, una judicialis, altera fraterna. *Judicialis* dicitur illa, quæ fit à Potestate publica in bonum commune: id est, quando adhibetur remedium peccatis delinquentium à publicis Justitiæ Ministris, secundum quòd ea redundant in de-

erri-

trimentum boni communis. Et talis correctio est actus Justitiæ vindicativæ: verum de ipsa in proposito non est sermo. *Correctio fraterna* dicitur ea, quæ adhibet remedium peccato, in quantum est quoddam malum ipsius delinquentis. Et hæc est actus Misericordiæ spiritualis, quo per convenientem sermonem proximum à malo peccati avertere, & ad bonum honestum adducere conamur, juxta illud Psal. 140. *Corripiet me justus, & increpabit me.* De qua loquendo sit

46. CONCL. I. De Correctione fraterna habetur speciale præceptum, juxta illud Salvatoris Matth. 18. *Si peccaverit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipsum solum: si te audierit, lucratus eris fratrem tuum, & alibi.* Quinimò hoc præceptum non solum est Divinum positivum, sed etiam naturale, quo membra ejusdem corporis se mutuò juvare tenentur; unde dicitur 1. Corinth. 12. *Si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra.* Et generaliter in Lege Evangelica nullum præceptum Divinum continetur, quod non sit Juris naturalis, præter præcepta de Sacramentis, & de Fide. D. Thomas 1. 2. quest. 108. art. 1. & 2. & alij.

De Correctione fraterna habetur speciale præceptum.

47. CONCL. II. Præceptum hoc ex genere suo obligat sub mortali. Ita Matrius *disp. 10. Theol. Mor. num. 67.* cum communi. Ratio est: quia Correctio fraterna fit ad lucrandum fratrem amissum per peccatum mortale, juxta cit. textum Matth. 18. *Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum;* & consequenter hoc præceptum est de materia gravi. Accedit, quòd præceptum Eleemosynæ corporalis obliget quandoque sub mortali; ergo multò magis Correctio fraterna, utpote Eleemosyna spiritualis, per quam subvenitur necessitati spirituali proximi.

Quod ex genere suo obligat sub mortali.

48. Intellige tamen cum Bassæo, *tom. 1. §. Correctio fraterna, num. 7.* & alijs, quòd hoc præceptum obliget, non quidem semper & pro semper (cùm sit præceptum affirmativum) sed duntaxat pro aliquo tempore, seu concurrentibus certis conditionibus. Inter has autem conditiones prima est, ut moraliter certus sim de peccato proximi: aliàs enim non nisi temerariè agerem, ipsum corripiendo. Secundò, ut sit spes fructus, saltem probabilis: nam si nulla adsit spes fructus ex nostra correctione secuturi, sed magis appareat periculum secururæ deteriorationis, aut aliorum malorum, ea erit omittenda, aut differenda in aliud tempus opportunus. Tercia conditio est, ut correctio

Quatuor conditiones requiruntur, ut hoc præceptum obliget, quæ?

reptio commodè fieri possit. Et quarta, ut non adsit magis idoneus ad corripiendum, qui possit, ac velit hoc onus subire.

Hoc præceptum obligat omnes, magis tamen Superiores, quàm subditos.

49. CONCL. III. Etli hoc præceptum Correctionis fraternæ generatim omnes obliget, tam subditos, quàm Superiores; strictius tamen obligat Prælatos & Superiores, quibus aliorum cura incumbit. Ita Mastrius *loc. cit. num. 68.* cum communi. Ratio primæ partis (quæ tamen intelligenda est concurrentibus præfatis quatuor conditionibus) patet ex illis generalibus verbis Christi, Matth. 18. *Si peccaverit in te frater tuus, corripe eum.* Altera verò pars ex eo probatur: quia subditi tantum ex Charitate tenentur corrigere proximum; Superiores verò non solum ex Charitate, sed simul etiam ex Justitia, ac vi officij sui.

Et hi rariùs contra illud mortaliter peccant.

50. Quinimò in hominibus vulgaribus, qui non habent tantam auctoritatem, neque tantam prudentiam ad corripiendum proximum, hoc præceptum non tam frequenter occurrit. Unde præceptum istud est amplè accipiendum, nec facilè credendum, timoratos homines mortaliter contra illud peccare, præsertim si non fuerint Superiores. Imò etiam concurrentibus supra dictis quatuor conditionibus fieri potest, ut tantum peccetur venialiter, si nempe omittatur correptio ex quadam pusillanimitate, verecundia, timore aut tepiditate, qua quis reputat se minùs idoneum ad faciendam correctionem, vel non existimat, se tam strictè obligari ad eam faciendam.

In Correctione fraterna servandus est ordo à Christo præscriptus,

51. CONCL. IV. In Correctione fraterna servandus est ordo, quem Chritus, explicando obligationem Legis Naturalis, præscripsit Matth. 18. illis verbis: *Si peccaverit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te & ipsum solum &c. Si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc unum, vel duos testes: ut in ore duorum, vel trium testium stet omne verbum. Quòd si non audierit eos, dic Ecclesia.* Ratio hujus saluberrimæ constitutionis est, ut sic consulatur famæ proximi; & fraterna correctio fiat modo, quo potest, secretiori, ac peccatum ipsius absque causa non manifestetur.

Casus, in quibus non est necesse præmittere monitionem secretam.

52. Cæterum hoc ipsum intelligendum est regulariter loquendo, & concurrentibus certis conditionibus: unde in pluribus casibus necessarium non est, servare hunc ordinem, imò interdum non expedit eundem observare. Et ita in primis accidit, quando peccatum proximi est publicum: hinc quippe dicitur I. Timoth. 5. *Peccantes coram omnibus argue, ut & ceteri timorem habeant.* Quod intelligitur de peccatis publicis: nam, ut loquitur S. Augustinus, *c. Quis aliquando. §. Hac ergo. de penitent. dist. 1. relatus*

latus, *Publica noxa publico eget remedio.* Secundò, si ex prima admonitione secretò faciendâ non speretur aliquis fructus, quin potius timeantur lites, odia, dissensiones inde orituræ, aut quòd delinquens suum peccatum sit confirmaturus, cessat obligatio eam faciendi: siquidem ad inutile, vel nocivum, nemo obligatur: simulque deficiente fine adæquato legis (qualis in proposito est emendatio fratris, ejusque spiritualis profectus) cessat ipsa lex. Terriò, si peccatum proximi, quamvis occultum, sciatur adhuc futurum, simulque vergat in perniciem Communitatis; ut est proditio patriæ, disseminatio hæresum, aut hujusmodi. Nam cum talibus peccatis communiter privatâ monitione satis certò, & efficaciter, consultum esse non videatur; imò potius perversi homines, dum se deprehendendos vident, callidius suam nequitiam occultare soleant, cessat præviæ secretæ monitionis obligatio: quia juxta ordinem Charitatis, spectatis omnibus circumstantijs, major est habenda ratio boni communis, quam privatæ famæ delinquentis.

53. CONCL. V. Nihilominus urgente præfato præcepto aliter corripiendus est inferior, aliter æqualis, & aliter Superior. Ita certa, & communis Doctorum; & patet clarè ex S. Scriptura. Siquidem inferior plerumque prius increpandus, & postea mansuetè hortandus est, monente Apostolo Galat. 6. *Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis. Æqualis verò amicè commonendus est, juxta illud 2. Thesal. 2. Nolite quasi inimicum reputare, sed corripite ut fratrem.* Superior denique humiliter potius rogandus est, quam redarguendus, secundum quod dicitur 1. Timoth. 3. *Seniorem ne increpaveris, sed obsecra ut patrem.*

Aliter corripiendus inferior, aliter æqualis, aliter Superior; quomodo?

54. Præcipuè tamen cavendum, ne Prælati Ecclesiæ in publicis Concionibus taxentur coram plebecula: ex hoc enim nullus fructus sperari potest, quin potius timenda est mentis amari- catio plebis offensio, & scandalum, ac vilipensio Prælatorum. Hinc merito in Clem. 1. de Privileg. *Religiosis in virtute sancta obedientia & sub interminatione maledictionis æternæ districtius inhiberur, ne in Sermonibus suis Ecclesiarum Prælati detrahant.* Et S. Hieronymus Epist. 4. ad Rusticum, relatus can. *Si clericatus. 16. q. 1. optimum omnibus relinquens exemplum, ait: Non est humilitatis meæ, neque mensura judicare de Clericis, & de ministris Ecclesiarum sinistrum quidpiam dicere; habeant illi ordinem, & gradum suum.*

Prælati Ecclesiæ in Concionibus non taxandi.

